

Handläggare

Monika Lind, Per Knutas, Eva
Carlbaum, Åsa Eckhardt, Åsa
Härkegård, Johanna Roto, Petter
Bergeå
Telefon:08-50833000

Till

Utbildningsnämnden
2024-04-25

Underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 för utbildningsnämnden

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden fastställer underlaget till budget för 2025 med inriktning 2026–2027. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden godkänner Kompetensförsörjningsplan 2025–2027, bilaga 3. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
3. Utbildningsnämnden godkänner Lokalförsörjningsplan 2025–2027, bilaga 4 med tillhörande bilagor 4.1 och 4.2. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
4. Utbildningsnämnden godkänner det reviderade funktionsprogrammet för skollokaler, bilaga 4.3.
5. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

I *Underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027* beskriver och analyserar förvaltningen de kommande årens utveckling. Exempel på viktiga faktorer i omvärlden som har stor påverkan är den demografiska utvecklingen med ett prognostiserat minskat antal elever i grundskolan. Därutöver lyfts det förändrade säkerhetsläget i Europa och den makroekonomiska utvecklingen som innebär stora utmaningar för utbildningsnämnden. I ärendet beskrivs utvecklingsbehov och strategiskt viktiga frågor, utmaningar och prioriteringar inför kommande år. Utbildningsförvaltningens utmaningar beskrivs under tre övergripande mål: *goda skolresultat*, *en likvärdig skola* och *en effektiv skolverksamhet*.

Innehållsförteckning

1 Utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar	3
2 Nämndens verksamhetsområde	4
3 Sammanfattande ekonomisk analys	20
3.1 Drift	20
3.2 Investeringar	27
3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt)	27
4 Lokalförsörjningsplan.....	28
5 Övriga redovisningar	28

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 UtbN 2025–2027

Bilaga 2: Bilaga 2 Schablonggrundande samt interkommunala elever 2025–2027

Bilaga 3: Kompetensförsörjningsplan 2025 - 2027

Bilaga 4. Lokalförsörjningsplan 2025–2045

Bilaga 4.1. Lokalförsörjning för grundskolan 2025–2045

Bilaga 4.2. Lokalförsörjning för gymnasieskolan 2025–2045

Bilaga 4.3. Funktionsprogram för skollokaler 2024 nämndversion

1 Utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar

I kapitel 1 beskrivs i punktform övergripande strategiska prioriteringar utifrån det utvecklingsbehov förvaltningen identifierat för perioden. Prioriteringarna utgår från kommunfullmäktiges tre övergripande inriktningsmål och kommunfullmäktiges direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser i budget 2024.

Vilka prioriteringar som sedan behöver göras inom respektive verksamhetsområde beskrivs i kapitel 2.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

- Utveckla undervisningskvaliteten i låg- och mellanstadiet genom att arbeta med tidiga insatser utifrån ett särskilt fokus på läsa-skriva-räknagarantin.
- Genomföra riktade och prioriterade insatser utifrån analyser inom det systematiska kvalitetsarbetet på skol- och huvudmannanivå, med utgångspunkt i ett effektivt nyttjande av resurser.
- Stärka skolornas kompetens kring elever i behov av stöd och särskilt stöd samt tillhandahålla tillgängliga lärmiljöer för eleverna.
- Stärka samverkan med elevhälsa/ungdomsmottagningar och barn- och ungdomspsykiatri (BUP), första linjens psykiatri och socialtjänsten.
- Fortsätta ställa om till en God och nära vård tillsammans med regionen.
- Utveckla samverkan med stadsdelsförvaltningar, regionen och polisen med extra fokus på områden med stora utmaningar. Samverkansöverenskommelser ska vara tydliga och lätta att följa upp.
- Stärka kompetensen hos personal inom anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola, i syfte att utveckla undervisningens kvalitet.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

- Minska klimatpåverkan från skolornas konsumtion med särskilt fokus på skolmåltiderna.
- Öka andelen ekologiska livsmedel
- Skapa förutsättningar för skolorna att implementera stadens miljökrav.
- Öka källsortering och återbruk, och minska användningen av plast.
- Fasa ut skadliga kemikalier från skolverksamheten.
- Stärka arbetet för klimatanpassade skollokaler och skolgårdar.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

- Säkerställa att skolorna har en stabil ekonomi utifrån nya förhållanden med minskat

antal elever i grundskolan.

- Öka yrkesprogrammets attraktivitet genom fortsatta insatser för att möta arbetsmarknadens behov.
- Minska lokalöverskottet i grundskolan, främst genom avveckling av tillfälliga lokaler och genom ökad samutnyttjande med andra förvaltningar.
- Hålla nere kostnader i lokalprojekt genom tydliga prioriteringar.
- Säkerställa att skolorna har stabila och fungerande digitala stöd genom att införa nya systemstöd som ersätter skolplattformen.

2 Nämndens verksamhetsområde

Utbildningsnämndens ansvar omfattar såväl ett hemkommunsuppdrag som ett huvudmannauppdrag. Hemkommunsuppdraget omfattar samtliga elever som är folkbokförda i Stockholms stad. Huvudmannauppdraget omfattar den kommunala skolan.

Hemkommunsuppdraget

Utbildningsnämnden ansvarar för att säkerställa att barn och unga bosatta i Stockholms stad har tillgång till ett brett utbud av utbildningsplatser inom grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

För grundskola och gymnasieskola innebär hemkommunsuppdraget att betala bidrag för alla stockholmselever oavsett huvudman, och att bidra till insyn i alla huvudmäns verksamhet. Uppdraget omfattar även viss myndighetsutövning för elever i alla skolor oavsett huvudman, såsom beslut kring anpassad grund- och gymnasieskola (tidigare särskola), tilläggsbelopp för elever med behov av särskilt stöd och skolpliktsbevakning.

Tabell 1: *Antal folkbokförda elever 2024*

Skolform	Totalt	Därav i stadens skolor	Därav i andra huvudmäns skolor
Grundskola och anpassad grundskola	103 690	76 783	26 907
Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola	30 642	12 300	18 342
Summa	134 332	89 083	45 249

Källa: Utbildningsnämndens verksamhetsplan 2024

Huvudmannauppdraget

Som huvudman för den kommunala verksamheten har utbildningsnämnden ansvar för alla aspekter av att bedriva skolverksamhet. Nämnden är huvudman för kommunala fritidshem, grund- och gymnasieskolor samt anpassade grund- och gymnasieskolor.

Tabell 2: *Antal elever i stadens skolor 2024*

Skolform	Totalt	Därav från Stockholm	Därav från andra kommuner
Grundskola och anpassad grundskola	78 493	76 783	1 710
Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola	18 991	12 300	6 691
Summa	97 484	89 083	8 401

Viktiga omvärldsfaktorer

Demografi

Nämndens verksamhet och ekonomi är starkt beroende av den demografiska utvecklingen. När antalet elever ökar i en skolform ökar också nämndens budgetram och vice versa. Den demografiska utvecklingen påverkar också behovet av skollokaler och skolornas organisation.

Efter femton år med kraftig ökning av antalet elever har staden nu passerat sitt hittills högsta elevantal i grundskolorna. Fram till 2032 prognostiseras en minskning med 7 500 grundskoleelever i Stockholm, varav 5 600 i de kommunala grundskolorna. Under samma period väntas antalet gymnasieelever i Stockholm öka med 1 700, varav 900 beräknas gå i kommunala gymnasieskolor.

Att hantera den demografiska förändringen i grundskolan är en central fråga för utbildningsnämnden. Organisatoriska förändringar på enskilda skolor behöver planeras och genomföras parallellt med lokalplaneringen och med mycket god framförhållning.

Beredskap

Det förändrade säkerhetsläget i Europa innebär ökade krav på en stärkt beredskap på skolorna och central förvaltning. Arbetet är långsiktigt och kommer att kräva resurser under de kommande åren – både i form av kompetens på central förvaltning och genom att skolledningar och andra nyckelgrupper avsätter tid och personella resurser. Det förändrade säkerhetsläget i Europa medför också ökade krav på hög IT-säkerhet.

Samarbetet med stadsledningskontoret och andra nämnder är betydelsefullt för arbetet med att stärka beredskapen.

Konjunkturläget

Nämndens kostnader är starkt beroende av den makroekonomiska utvecklingen, främst räntor, priser och löner. Det senaste årets utveckling av ekonomin innebär stora utmaningar för såväl skolorna som förvaltningen.

Så arbetar utbildningsförvaltningen

Förvaltningens utmaningar beskrivs under tre övergripande mål: *goda skolresultat*, *en likvärdig skola* och *en effektiv skolverksamhet*.

Centrala verktyg för att arbeta mot målen är:

- Ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete på skol- och förvaltningsnivå som säkerställer att nödvändiga utvecklings- och stödinsatser kommer till stånd.
- Samverkan med andra delar av stadens verksamheter och med andra myndigheter.
- Kompetensförsörjning så att verksamheten har den personal den behöver för att på ett effektivt sätt kunna erbjuda en utbildning som ger alla elever goda förutsättningar att utvecklas och lära.
- Lokalförsörjningen är central för att staden ska kunna tillgodose behovet av utbildning i hela staden, och har också stor betydelse för verksamhetens ekonomi på kort och lång sikt.
- En ändamålsenlig ekonomistyrning för att säkerställa att resurser fördelas på de bästa sätt, och där också används på bästa möjliga sätt.

Grundskola

Goda skolresultat inom grundskolan

Den senaste femårsperioden har resultaten i årskurs 9 legat på en stabil nivå, trots pandemiårens utmaningar. För samtliga betygsmått (se tabell 3) rör det sig om höga nivåer ur ett historiskt perspektiv. Även resultaten där nyanlända och elever med okänd bakgrund är exkluderade, är på jämförbar nivå över tid.

Betygsresultaten i årskurs 6 har både i Stockholm och nationellt under en tid tenderat att sjunka (se tabell 4). Resultatbilden i Stockholms kommunala grundskolor är sedan 2019 förhållandevis stabil. Resultatspridningen utifrån socioekonomiska förutsättningar fortsatt stor och har varit på ungefär samma nivå sedan 2017.

Tabell 3: *Betygsresultat totalt 2017–2023, årskurs 9 (inom parentes riksgenomsnittet)*

Betygsmått	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Andel behöriga till yrkes-program (%)	84,7 (82,5)	86,9 (84,4)	87,4 (84,3)	87,8 (85,6)	88,4 (86,2)	88,1 (85)	88,1 (-85,2)
Andel som uppnått kunskaps-kraven i samtliga ämnen (%)	78,4 (74,1)	79,2 (75,6)	80,5 (75,5)	79,8 (76,1)	79,5 (76,1)	80,2 (74,1)	79,3 (-73,2)
Genomsnittligt meritvärde	242 (224)	246 (229)	250 (230)	250 (231)	247 (232)	249 (229)	248 (-229)

Tabell 4: *Betygsresultat årskurs 6, 2017–2023 (inom parentes riksgenomsnittet)*

Betygsmått	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	87,6	86,8	86,6	85	86,8	85,7*	86,2
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	81,5 (77,7)	78,7 (77,1)	77,6 (73,9)	76,2 (73,5)	76,6 (73,7)	75,7 (72,4)	77,2 (71,2)
Genomsnittligt meritvärde (16 ämnen)	224	223	228	227	231	229*	231
Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)			237	236	240	239*	240

*Dessa siffror är exkluderat en skola där det inte finns korrekt redovisning

Utmaningar

Mot bakgrund av resultatutvecklingen i årskurs 6 läggs fokus på att utveckla undervisningens kvalitet och att prioritera låg- och mellanstadiet där tidiga insatser utifrån elevens behov är avgörande för att lyckas. En viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet är att ha ett F–9-perspektiv när det gäller progression i elevernas utveckling. Det gäller såväl kunskapsmässigt som i fråga om sociala och emotionella förmågor. Regelbunden återkoppling ska säkerställa smidighet i övergångar utifrån flera perspektiv: under skoldagen, vid stadieskifte och vid skolformsbyte.

Att elever upplever trygghet och studiero i skolan är förutsättningar för att kunna prestera så bra som möjligt. Studiero skapas av motiverande undervisning som är anpassad utifrån elevernas behov. Skolan ska systematiskt analysera och arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande för att öka elevernas trygghet och studiero i alla skolformer och årskurser. Arbetet fortsätter med att främja och utveckla normkritiska arbetssätt och förstärka det våldspreventiva arbetet utifrån framtagna handlingsplaner och etablerade lektionsprogram.

Arbetet med en förutsägbar, strukturerad och varierad undervisning behöver fortsätta för att gynna alla elevers möjligheter till lärande och utveckling. Ett utvecklingsområde är att öka elevers delaktighet när det gäller hur de upplever sin skola och undervisning.

Prioriteringar

- Utveckla undervisningskvaliteten med ett särskilt fokus på tidiga insatser utifrån läsa-skriva-räknagarantin.
- Förbättra systematiken i att göra eleverna delaktiga i att utvärdera sitt eget lärande som ett analysunderlag för att utveckla undervisningen.

En likvärdig grundskola

Ökad likvärdighet och en jämlik skola är en av nämndens främsta prioriteringar.

Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 är fortsatt stor utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar. Den har dock minskat något de senaste tre åren och är nu den minsta under den senaste tioårsperioden. Det förklaras av högre resultat för skolorna i den

fjärde kvartilen, det vill säga de skolor som har minst gynnsamma förutsättningar ur ett socioekonomiskt perspektiv.

Tabell 5: *Betygsresultat, årskurs 9, 2021–2023 efter skolans socioekonomiska index (kvartiler), genomsnitt av skolresultat (ovägt medelvärde)*

	Andel behöriga till yrkesprogram (%)			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)			Genomsnittligt meritvärde		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Kvartil 1 (lägst index)	95,6	96	96,1	90,9	92,2	91	271	274	271
Kvartil 2	91,2	89	91,1	84,3	82,5	82,5	255	254	254
Kvartil 3	83,2	85,1	80,2	71,4	74,8	71,1	233	236	228
Kvartil 4 (högst index)	76,1	75,7	76,7	58	60,8	61,7	210	213	214

Utmaningar

En långsiktig utmaning är den fortsatt stora resultatspridningen mellan skolor utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar som speglar boendesegregationen i staden.

I socioekonomiskt utsatta områden är omsättningen av elever i skolorna generellt högre än i andra områden. Det medför en bristande kontinuitet i skolgången för eleverna och sämre förutsättningar för skolorna att arbeta långsiktigt.

Skolans kompensatoriska uppdrag innebär att hantera olikheter i elevernas förutsättningar. Det är en förutsättning för att skapa ökad likvärdighet. Förvaltningen prioriterar insatser mot särskilt utsatta områden och skolor med större utmaningar. Att stärka och samordna samarbetet mellan skola, socialtjänst, region och polis utgör en viktig del i detta arbete.

En utmaning är att utveckla elevhälsoarbetet med fokus på det hälsofrämjande och förebyggande perspektivet och betona att detta utgör ett gemensamt ansvar för all personal på skolan. Fokus ska vara på att skapa tillgängliga och anpassade lärmiljöer som kan möta elever i behov av stöd och särskilt stöd, främja elevers skolnärvaro och elevers psykiska hälsa. Dessa utmaningar hänger ofta ihop.

Tillgången till det svenska språket skiljer sig åt mellan olika elevgrupper vilket inte ger eleverna likvärdiga förutsättningar att lyckas i skolan. Utifrån skollagen erbjuder förvaltningen modersmålsundervisning för nyanlända, liksom studiehandledning på modersmålet. Det språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet måste starta redan i förskolan. Samverkan kring detta samt övergången till skolan är av stor vikt.

Det finns en ojämlikhet mellan stadens fritidshem gällande tillgång till behöriga lärare inom fritidshemmet. Förvaltningen behöver stärka fritidshemmet som komplement till skolan för ökad språk- och kunskapsutveckling och ge förutsättningar för en meningsfull fritid. Detta

gäller i synnerhet i områden med större socioekonomiska utmaningar.

Prioriteringar

- Genomföra riktade insatser utifrån skolors behov med utgångspunkt i det systematiska kvalitetsarbetet.
- Genomföra insatser för att stärka skolors kompetens kring elever i behov av stöd och särskilt stöd samt tillgängliggöra lärmiljöerna eleverna, bland annat genom att bygga vidare på organisationen med särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer.
- Förstärka former för samverkan med Region Stockholm kring elever med psykisk ohälsa samt strategiskt utveckla och följa upp arbetet utifrån kommande handlingsplan och målbild kring god och nära vård.
- Utveckla samverkan med stadsdelsförvaltningar, regionen och polisen med extra fokus på områden med stora utmaningar. Samverkansöverenskommelser ska vara tydliga och lätta att följa upp.

En effektiv verksamhet inom grundskolan

Utmaningar

Grundskolorna står inför ekonomiska utmaningar de närmaste åren till följd av ökade kostnader främst gällande löner och lokaler. Samtidigt minskar elevantalet. Flera skolor kommer att behöva ställa om och anpassa sin organisation och verksamhet.

För att skapa mer likvärdig undervisning i stadens skolor och en mer effektiv skolverksamhet ska det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas, både på förvaltningsnivå och på skolnivå. En utmaning är att utveckla förmågan att analysera vilka insatser som ger effekt och att utifrån det rikta resurser utifrån behov. Systematiken behöver bygga på täta, kontinuerliga uppföljningar på elev- och gruppnivå där utgångspunkten är tidiga insatser. Fokus ska vara att öka kvaliteten i undervisningen utifrån elevens behov.

En välfungerande driftsorganisation ger förutsättningar för en välskött skola och är en förutsättning för utvecklingskapaciteten. Därtill krävs att det systematiska kvalitetsarbetet lägger grund för ett utvecklingsarbete där undervisningen står i centrum.

Förvaltningen fortsätter att ge stöd till skolorna i att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. System, strukturer och underlag ska förfinas och ett fortsatt utvecklingsområde är bland annat att tillhandahålla goda analysunderlag till skolorna. Det finns ett behov av att i större utsträckning arbeta med konkreta processinriktade mål, effektkedjor och utveckla kvalitetskriterier för olika områden. Det behövs också modeller för att analysera kvalitet i undervisningen.

Prioriteringar

- Förbättra tillgången till kvalitativa analysunderlag för skolorna samt ge stöd i att prioritera och sätta mål för verksamheten.
- Arbeta systematiskt för att samordna stöd och insatser från förvaltningen utifrån skolors behov samt följa upp effekterna av dessa.
- Skapa samstämmighet kring organisationsförändringar som är nödvändiga utifrån förändrade ekonomiska förutsättningar.
- Definiera vad en välskött skola är och organisera stöd till skolor kring detta.

Anpassad grundskola

De utmaningar och prioriteringar som finns för grundskolan gäller även anpassad grundskola. Det finns också särskilda utmaningar att lyfta för denna skolform.

Goda skolresultat inom den anpassade grundskolan

Utmaningar

Kunskapsuppdraget i anpassad grundskola är fortsatt ett prioriterat område och att utveckla undervisningen med utgångspunkt i elevernas behov. En utmaning för anpassad grundskola är att på huvudmannanivå skapa systematik gällande kunskapsuppföljningen hos elever som läser enligt den anpassade grundskolans ämnen och ämnesområden. Betyg kan endast ges till de elever som läser ämnen och som begär betyg. Elevernas kognitiva förutsättningar skiljer sig dessutom mycket åt, vilket gör det svårt att dra långtgående slutsatser utifrån resultaten och göra jämförelser över tid.

Prioriteringar

- Fortsatt fokusera på att utveckla undervisningskvaliteten bland annat genom ett treårigt samarbete med Ifous (Innovation, forskning och utveckling i skola och förskola).

En likvärdig anpassad grundskola

Utmaningar

En förutsättning för ökad likvärdighet är kompetensförsörjningen. Skolor har svårt att rekrytera personal, och i synnerhet behörig personal, för den anpassade grundskolan. Eftersom antalet elever i målgruppen ökar är även tillgång till anpassade skollokaler en utmaning.

Prioriteringar

- Stärkt kompetensutveckling för personal inom anpassad grundskola, i syfte att utveckla undervisningskvaliteten.

En effektiv verksamhet inom anpassad grundskola

Utmaningar

Förvaltningen arbetar tillsammans med skolorna för att utveckla former för att systematiskt synliggöra elevernas kunskapsutveckling och måluppfyllelse i den anpassade grundskolan. Genom kontinuerliga uppföljningar på elev- och gruppnivå ska tidiga insatser och resurser riktas utifrån behov.

Prioriteringar

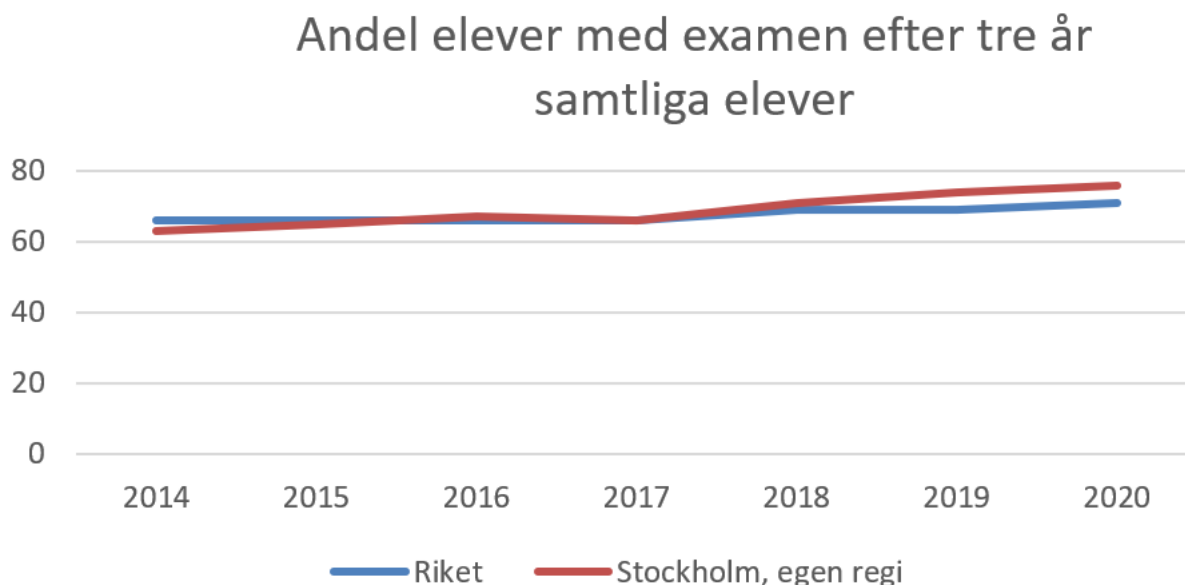
- Ta fram kriterier för god kvalitet inom den anpassade grundskolan och fortsätta det systematiska kvalitetsarbetet med fokus på uppföljning av elevernas kunskapsutveckling.

Gymnasieskola

Goda skolresultat inom gymnasieskolan

Stockholms stads gymnasieskolor har över tid ökat genomströmningen då en större andel av de elever som påbörjar sina gymnasiestudier också erhåller examen. Andelen ligger över riksgenomsnittet.

Figur 1: *Andel elever med examen efter tre år 2014 – 2020*

Även betygsresultaten är höga och ligger högre jämfört med andra kommunala huvudmän och jämfört med riket som helhet.

Tabell 6: *Genomsnittlig betygspoäng 2021 - 2023*

Betygsresultat	Examensbevis		
	2021	2022	2023
År			
Betygspoäng	15,9	16,1	16,1
Andel elever med minst E i alla kurser, procent	81	80	81

Utmaningar

Även om resultaten över lag är goda finns utmaningar. Genomströmning och måluppfyllelse kan öka ytterligare på skolnivå. Gymnasieskolorna i stadens regi uppvisar spridning i sina resultat och de kompensatoriska inslagen i undervisningen kan stärkas för högre måluppfyllelse.

Examensgraden för yrkesprogrammen ökade åter 2023 efter två års nedgång men är i fortsatt fokus för utveckling. Arbete med att öka yrkesprogrammets attraktivitet och få fler sökande fortsätter.

Inom gruppen obehöriga elever sjunker andelen nyanlända medan elever inom individuellt alternativ och yrkesintroduktion ökar. Den förändrade målgruppen kräver anpassningar i arbetet med att öka genomströmningen och ge bättre förutsättningar för övergång till arbetsmarknaden.

Elevernas frånvaro från undervisningen är alltså hög. Kvantitativa och kvalitativa analyser har genomförts och flera orsaker har framkommit till varför en elev är frånvarande, så som undervisningens kvalitet, relationerna mellan lärare och elev, schemaläggning, mentorens roll samt på vilket sätt som skolan kommunicerar betydelser av närvaro. En hög och sammanhängande frånvaro kan vara en riskfaktor för avhopp och det är angeläget att främja närvaro.

Elevhälsan behöver fortsätta utvecklas för att i större utsträckning arbeta hälsofrämjande och förebyggande och integrerat med undervisningen.

Förvaltningen arbetar strukturerat för att öka genomströmningen och gymnasieskolornas måluppfyllelse. I arbetet ingår perspektiv som ledning och styrning, bemötande och anpassningar utifrån elevers förutsättningar och behov, systematiskt kvalitetsarbete samt programsammansättning på enskilda skolor. Behovet av utvecklingsinsatser varierar mellan skolor samt inom en skola, baserat på vilka förutsättningar och vilket program som avses.

Prioriteringar

- Utveckla undervisningen efter elevernas behov genom systematiskt kvalitetsarbete.
- Fortsätta utvecklingsarbetet med att öka genomströmningen och ge bättre förutsättningar för övergång till arbetsmarknaden för eleverna på

introduktionsprogrammen.

- Stödja skolorna i att arbeta mer proaktivt för att främja närvaro.

En likvärdig gymnasieskola

Utmaningar

En utmaning i arbetet med ökad likvärdighet är att gymnasievalets antagning baseras på elevens meritvärde vilket bidrar till att minska likvärdigheten. Konkurrensen är stor och elever med höga meritvärden har fler valmöjligheter än elever med lägre meritvärden. Merparten av Stockholms stads gymnasieskolor är attraktiva, vilket får till följd att det krävs höga meritvärden för att antas. Elever som är folkbokförda i Stockholms stad och har låga meritvärden har inte samma möjlighet att komma in på stadens skolor, se tabell nedan.

Tabell 7: *Andel studievägar per meritvärdesintervall på högskoleförberedande program 2022(exklusive studievägar med färdighetsprov)*

Huvudman	Median meritvärde		
	Under 230	230–275	Över 275
Stockholms stad – egenregi	17%	30%	53%
Annan kommunal huvudman	26%	39%	35%
Fristående huvudman	39%	30%	31%
Summa	27%	38%	35%

Sammantaget behöver förvaltningen i större utsträckning än i dag kunna fördela resurser efter behov för att öka likvärdigheten.

Prioriteringar

- Öka strukturersättningens omfattning för att göra det möjligt att fördela mer resurser till de skolor som har störst behov.
- Fortsätta arbeta med strategiska insatser för att öka likvärdigheten genom exempelvis fördelning av verksamhetsstöd och andra insatser på skolnivå.
- Arbeta med programsammansättningen på enskilda skolor för att öka inkludering och mångfald av elever.

En effektiv verksamhet inom gymnasieskolan

Utmaningar

Elevökningen inom gymnasieskolan pågår fram till och med år 2026 för att därefter plana ut. Det är en utmaning att kostnadseffektivt anpassa lokalkapacitet och antalet utbildningsplatser i relation till behoven samtidigt som andra huvudmäns utvecklingsplaner är mer eller mindre okända.

Antalet elever folkbokförda i Stockholms stad ökar mer än antalet elever folkbokförda i

övriga kommuner kommande planeringsperiod. Behovet av fler platser är därför större i lägeskommun Stockholm jämfört med övriga länet. Samtidigt finns idag ledig kapacitet i regionen, lägeskommun Stockholm och i stadens egna gymnasieskolor. För en kostnadseffektiv skolverksamhet bör befintliga lokalresurser nyttjas så långt som möjligt före investeringar i nya lokaler.

Det är angeläget att motivera fler elever att välja ett yrkesprogram och insatser görs för att förändra sökmönster. För att möta arbetsmarknadsbehovet i Stockholms län bedömer Skolverket att andelen erbjudna platser på yrkesprogram i länet behöver öka från 22 till 33 procent fram till år 2035, och att de högskoleförberedande programmen behöver minska med motsvarande andelar. En sådan förändring riskerar att bli kostnadsdrivande för staden, dels för att utökningen av vissa yrkesprogram medför höga kostnader, dels för att fyllnadsgraden kan sänkas då söktrycket över lag är lågt till yrkesprogrammen och högt till de högskoleförberedande programmen.

Ämnesbetyg införs i gymnasieskolan och tillämpas från den 1 juli 2025. Det innebär nya ämnesplaner, programstrukturer, programmål och examensmål. Ämnesbetygsreformen innebär att mycket resurser kommer att behöva tas i anspråk vid implementering.

Från och med 2025 ska utbud och dimensionering av gymnasieutbildning i större utsträckning ta hänsyn till arbetsmarknadens behov. Förändringen ställer ökade krav på samplanering inom den gemensamma gymnasierregionen och med vuxenutbildningen.

Prioriteringar

- Fortsätta samplanera såväl inom staden som inom gymnasierregionen för att kunna växa ekonomiskt hållbart samt möta ny lagstiftning om utbud och dimensionering av gymnasieutbildning och vuxenutbildning.
- Fortsätta insatser för att motivera fler elever att söka yrkesprogram genom ökad branschsamverkan, kommunikationsinsatser och studie- och yrkesvägledning.
- Implementeringen av Gy25 sträcker sig till hösten 2028 för gymnasieskolan och hösten 2029 för anpassad gymnasieskola då den första berörda kull av elever får sin gymnasieexamen. Utöver huvudmannens plan för implementering behöver skolorna ta fram egna planer för skolans inre arbete och organisation.

Anpassad gymnasieskola

Goda skolresultat inom anpassad gymnasieskola

Utmaningar

Utbildningen inom den anpassade gymnasieskolan ska genomföras utifrån varje elevs förutsättningar och ge möjlighet till förberedelse för etablering på arbetsmarknaden. Förvaltningens målsättning är att kvalitetssäkra utbildningen och öka likvärdigheten för

eleverna. Det förändringsarbete som pågår behöver fortsätta och följas upp.

Det är en utmaning när utbildning ska individanpassas som inom den anpassade gymnasieskolan. Utbildningsuppdraget behöver stärkas mot mer av utbildning och mindre av omsorg. Förvaltningen fortsätter att utveckla resultatuppföljningen samt analysen av måluppfyllelsen i anpassad gymnasieskola.

Arbetet med övergång från anpassad gymnasieskola till arbete eller vidare studier behöver fortsätta att utvecklas och förstärkas inom ramen för samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och Arbetsförmedlingen i uppdraget med skolsamverkan.

Prioriteringar

- Vidareutveckla och förstärka arbetet med övergången från skola till arbete eller vidare studier.
- Delta i det treåriga utvecklingsprogrammet IFOUS. Syftet är att stärka utbildningsuppdraget. Samtliga skolor deltar i någon form, erfarenheterna behöver nu sammanfattas och lyftas från skolnivå till huvudmannanivå.

En effektiv verksamhet inom anpassad gymnasieskola

Utmaningar

Eleverna inom den anpassade gymnasieskolan omfattas inte av regionens samverkansavtal, vilket innebär att Stockholms stad behöver uppfylla hemkommunsansvaret och säkerställa tillräckligt antal utbildningsplatser.

Staden erbjuder samtliga nationella program i egen regi och där finns tillräcklig kapacitet i förhållande till elevvolymerna. Det individuella programmet erbjuds i två av stadens anpassade gymnasieskolor. Där täcker inte utbudet behovet av platser för elever folkbokförda i Stockholms stad. Därför är det samlade utbudet viktigt för att stadens elever ska få en plats.

Det är en utmaning att skapa en hållbar och kostnadseffektiv organisation i egen regi för det individuella programmet. Elevsammansättningen har förändrats över tid och verksamheten behöver kontinuerligt anpassas för att möta dessa förändringar. Antalet elever fluktuerar över tid mellan årskullar. Det är en personalintensiv verksamhet där det kan vara svårt att rekrytera och behålla kompetent personal över tid. Skolornas geografiska placering (centrum och syd) gör också att flera elever har långa resvägar.

Prioriteringar

- Fortsätta arbeta för att skapa fler platser inom individuella programmet som på ett bättre sätt ska möta elevernas behov, utveckla arbetsmiljön och minska restiden för enskilda elever.

Gemensamma utmaningar

I detta avsnitt beskrivs de utmaningar som är gemensamma för nämndens verksamheter.

En grön och fossilfri skola

Utmaningar

Stadens högt ställda miljömål innebär utmaningar för skolorna. Arbetet kräver en tydlig styrning men också stöd kring kompetens och prioriteringar.

Stockholms stad har en stor mängd styrdokument inom miljöområdet med flera konkreta aktiviteter som åligger skolor och andra verksamheter. För att skolorna ska kunna prioritera de insatser som ger störst positiva effekter på miljö och klimat krävs att stadens kompetensstöd inom miljöområdet fortsätter att utvecklas.

Arbetet för en grön och fossilfri skola innebär konkreta utmaningar i vardagen. Ett exempel är avfallshantering, där många skolor saknar ändamålsenliga utrymmen. Ett annat exempel är klimatmålen kopplade till skolmåltider, som kräver förändringar i skolornas menyer. Förvaltningen behöver under den kommande treårsperioden prioritera arbetet för att underlätta skolornas måluppfyllelse, och tydliggöra vilka områden som har högst prioritet.

Skolmåltider och skolkök har stor påverkan på en rad prioriterade områden som klimatpåverkan, biologisk mångfald, kemikalieanvändning, avfallshantering och energiförbrukning. Förvaltningen kommer under planeringsperioden därför ha särskilt fokus på skolköken.

Prioriteringar

- Minska klimatpåverkan från skolornas konsumtion med särskilt fokus på skolmåltiderna.
- Öka andelen ekologiska livsmedel
- Skapa förutsättningar för skolorna att implementera stadens miljökrav.
- Ett samlat grepp kring arbetet med klimatanpassning av skolfastigheter. Bland annat krävs en översyn av finansiering så att klimatåtgärder inte bidrar till att andra viktiga uppdrag och åtgärder inte kan genomföras.

Digitalisering

Utmaningar

Den tekniska utvecklingen inom artificiell intelligens (AI) påverkar förvaltningens verksamhet på ett genomgripande sätt. Att tillvarata teknikens möjligheter för verksamhetsutveckling och innovation är nödvändigt och kräver strategiska investeringar. Förvaltningen ser stora möjligheter att effektivisera administrativa processer. Förvaltningen ser också stora behov av att utforska möjligheterna och utmaningarna för undervisningen, i

samarbete med lärosäten. Arbetet kräver nya kompetenser och behöver hanteras varsamt utifrån ett informationssäkerhets- och dataskyddsperspektiv.

Under planeringsperioden 2025–2027 införs och planeras en rad konkreta förändringar inom digitaliseringsområdet. Nya digitala stöd ersätter stora delar av skolplattformen under 2024. En bra förvaltning av de nya stöden, liksom kommunikation och förändringsarbete, är avgörande för att få ut effekterna av investeringarna. Arbetet förutsätter att tekniska såväl som verksamhetsmässiga resurser kan prioriteras för att säkerställa ett lyckat införande.

När de nya digitala stöden är på plats behöver förutsättningar och behov analyseras och identifiera vilken utveckling av rapporter i systemet Beslutsstöd som är nödvändig att göra.

Implementering av digitala nationella prov pågår och påverkar också skolornas arbetssätt och processer. Under de närmaste åren sker även förberedelser för upphandling av kommande barn- och elevregister (BER) samt av nytt gemensamt IT-stöd (GSIT).

Parallellt med ovan utvecklingsområden pågår arbetet med att implementera grundskolans respektive gymnasieskolan handlingsplan för skolans digitalisering. De pedagogiska verksamheterna har dessutom behov av nyutveckling av ytterligare digitala stöd. De kommande tre åren är strategiskt mycket viktiga för att stadens pedagogiska verksamheter ska erbjudas ändamålsenliga och kostnadseffektiva digitala stöd.

Prioriteringar

- Säkerställa att skolorna har stabila och fungerande digitala stöd genom att införa nya systemstöd som ersätter skolplattformen.
- Förbereda och upphandla nytt barn- och elevregister för stadens pedagogiska verksamheter.
- Nyttja digitaliseringens möjligheter för att effektivisera verksamheterna.

Kompetensförsörjning

Utmaningar

Utbildningsförvaltningen har goda förutsättningar att möta framtida rekryteringsbehov med ett starkt arbetsgivarvarumärke och ett konkurrenskraftigt löneläge. Ett minskat elevantal under planperioden förväntas innebära ett omställningsarbete och på sikt en minskning av antalet anställda på förvaltningen.

Detta kan bli utmanande, men torde samtidigt verka för ett ännu mer gynnsamt läge för möjligheten att rekrytera kompetenta medarbetare.

Förvaltningens skolor bemannas idag i hög grad av legitimerade och behöriga lärare, vilket bekräftar bilden av att stadens skolor har goda förutsättningar att attrahera och rekrytera kompetenta medarbetare. Dock finns utmaningar kopplat till vissa befattningar och vissa

undervisningsämnen.

Det finns också skillnader mellan skolor. Utmaningarna återfinns främst inom grundskolans verksamhet, medan gymnasieskolan generellt har lätt för att rekrytera medarbetare med rätt kompetens. Inom grundskolans verksamhet finns vissa utmaningar vad gäller slöjdlärare, lärare i matte/no, lärare i fritidshem, speciallärare, specialpedagoger samt inom elevhälsans personal.

Andelen lärare i den anpassade skolan med rätt behörighet är lägre än i grund- respektive gymnasieskolan och förvaltningen behöver fortsätta arbeta för att öka antalet speciallärare och specialpedagoger med rätt behörighet men även för att stärka övriga personalgrupper som arbetar inom den anpassade skolan.

Grundskolor med socioekonomiskt mer utmanande förutsättningar (kvartil 4) har i genomsnitt en något lägre legitimationsgrad och ämnesbehörighet än i de övriga kvartilerna. Det finns samtidigt stora variationer mellan skolorna inom respektive kvartil. Det finns till exempel skolor i kvartil 4 där samtliga lärare är legitimerade.

Utbildningsförvaltningen arbetar strategiskt med kompetensförsörjning och kommer under den kommande treårsperioden fokusera på att öka behörigheten i skolorna och i verksamhetstyperna där behörigheten är lägst. Närmare beskrivning av rekryteringsutmaningar, personalbehov och insatser finns i bilaga 3, kompetensförsörjningsplanen.

Prioriteringar

- Insatser för att stötta skolorna med kompetensförsörjning av lärare och annan personal inom områden där det råder en brist.
- Särskilt fokus på insatser för att öka behörighet i skolor och verksamheter med lägre legitimations- och ämnesbehörighet. Fokus på aktiviteter som skapar en likvärdig skola.
- Fortsätta att ge skolledare och andra chefer goda förutsättningar för att leda och utvecklas med förvaltningens verksamheter.

Lokalförsörjning

Utmaningar

Grundskola

Det totala elevantalet förväntas enligt lokalförsörjningsplanen minska med 7 500 elever fram till år 2032, varav 5 600 i de kommunala grundskolorna. Prognosen visar på stora skillnader mellan olika delar av staden och olika årskurser. Minskningen är störst i förskoleklass och årskurs 1–3 medan antalet elever i årskurs 7–9 förväntas öka ett par år framåt. Geografiskt förväntas elevantalet öka i Skärholmen och Järva, medan den största minskningen förväntas

ske i innerstaden.

I lokalförsörjningsplanen (bilaga 4) redogör förvaltningen för ett antal betydande åtgärder i syfte att minska lokalöverskottet i grundskolan de kommande åren. Årets planering innebär en markant minskning av skolplatser jämfört med fjolårets. Bland de åtgärder som föreslås finns:

- Ett stort antal lokaler med tidsbegränsat bygglov, främst paviljonger, avvecklas,
- Möjligheten att avveckla ytterligare lokaler med externa fastighetsägare ses över,
- Tomställda lokaler nyttjas för annan verksamhet, exempelvis vuxenutbildning,
- Tomställda lokaler nyttjas som evakueringslokaler vid underhållsprojekt.

Samtidigt som elevantalet minskar totalt i staden så sker eller planeras det för en omfattande bostadsbyggnation i områden där befintliga skolor inte kan ta emot alla nya elever. Detta försvårar planeringen. Förvaltningen planerar att genomföra några väl prioriterade skolbyggnationsprojekt i dessa områden. Syftet är säkerställa alla barns lika rätt till ändamålsenliga skollokaler och en elevplats nära hemmet.

På en längre sikt väntas antalet barn i grundskoleåldern åter öka, framför allt i anslutning till större exploateringsområden. Det är väsentligt att de markområden som reserveras för skolor möjliggör att bygga kostnadseffektivt och klimatanpassat. Förvaltningen ser också behov av att kunna reservera mark för skolor utan att inleda en detaljplaneprocess, eftersom det innebär höga kostnader många år innan det verkliga behovet uppstår.

Gymnasieskola

Prognosen för gymnasieskolan skiljer sig från grundskolan. Fram till 2032 förväntas 1 700 fler gymnasieelever gå i en gymnasieskola i Stockholm varav 900 elever i kommunal gymnasieskola. Gymnasieplaneringen innebär därför en viss utbyggnad av gymnasieskolan de närmaste åren.

Prioriteringar

- Minska lokalöverskottet i grundskolan, främst genom avveckling av tillfälliga lokaler och genom ökad samutnyttjande med andra förvaltningar.
- Prioritera tydligt mellan och inom lokalprojekt för att hålla nere kostnader.
- Säkerställa att mark kan reserveras för framtida skolor genom att möjliggöra markreservationer utan detaljplaneprocess.

Ekonomistyrning

Utmaningar

De kommande åren står stadens skolor som drivs i egen regi, framför allt grundskolan, inför ekonomiska utmaningar. Färre grundskoleelever genererar lägre intäkter till verksamheten, vid oförändrad schablonnivå. Samtidigt ökar lokalkostnaderna. Det beror både på att sedan

länge planerade lokalprojekt färdigställs, och på höjda internräntor och ökad indexering av lokalhyrornas driftskostnadsdel.

Prioriteringar

- Åtgärder för att möta vikande intäkter och ökade kostnader som ställer allt högre krav på att förvaltningens resurser används effektivt.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

Nämndens budgetram bygger i huvudsak på kommunfullmäktiges ersättning (schabloner) per elev i de verksamheter som förvaltningen fördelar resurser till. Kostnaderna påverkas främst av antalet elever i verksamheten, löneutvecklingen för den egna personalen samt lokalkostnadernas utveckling.

I tabell 8 visas kommunfullmäktiges (KF:s) budgetram och de kostnadsförändringar som prognostiseras under planperioden.

Tabell 8: *Budgetram 2024 och beräknat behov 2025–2027 jämfört med KF 2024, mnkr*

Utbildningsnämnden, mnkr	KF 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2027 jfrt KF 2024
Kostnader	20 684	20 684	20 684	20 684	0
Intäkter	-297	-297	-297	-297	0
KF:s budgetram	20 387	20 387	20 387	20 387	0
Ändrade behov, årlig förändring, mnkr		-12	238	159	384
Prestationer samtliga huvudmän och samtliga elever		-325	-65	-80	-470
Kostnadsökning kommunal verksamhet		313	303	239	854
<i>Kommunal verksamhet - löneutveckling egen regi</i>		234	213	217	664
<i>Kommunal verksamhet - lokalkostnadsökning som inte finansieras av schablonintäkterna</i>		79	90	22	190

Nämndens budgetram anpassas per automatik till förändringarna i antalet elever (prestationer) via schablonerna. Kostnadsökningar i den egna skolverksamheten kan hanteras genom effektivisering av verksamheten, genom justering av schablonerna eller genom en kombination av de två.

Ändrade behov, årlig förändring visar lägre kostnader 2025 med 12 mnkr. Det är resultatet av färre antal elever och beräknad kostnadsökning i kommunal verksamhet.

Kostnadsökning i kommunal verksamhet för 2025 är 313 mnkr. Det är summan av

löneökningar och ökade lokalkostnader som inte ryms inom schablonintäkterna.

Kostnad för eventuell schablonhöjning

Utbildningsnämndens underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 baseras på budget 2024. De beräkningar som redovisas utgår från prisnivån 2024. Beloppen i kalkylen bygger på nu kända förhållanden och antaganden om utvecklingen de närmaste åren, och behöver ses över inför det slutliga arbetet med budget 2025.

I tabell 9a och 9b fördelas kostnadsökningen 2025 på grund- och gymnasieskola. Vidare redovisas tillräcklig schablonhöjning för att kompensera för kostnadshöjning i kommunal verksamhet.

För grundskolorna behövs en schablonhöjning med 187 mnkr, motsvarande 1,8 procent, för att kompensera för kommande löneökningar. Schablonhöjning behövs med 86 mnkr, motsvarande 0,8 procent, för att kompensera för grundskolornas ökade lokalkostnader och löneökningar på central förvaltning. Sammanlagt blir det 273 mnkr, eller 2,6 procent. Det skulle innebära en skolpeng på 70,9 procent av schablonen.

För att bibehålla skolpengens andel på 71,0 procent behöver ytterligare 40 mnkr tillföras. Vid en schablonökning med 3,0 procent för grundskolan, blir kostnadsökningen för kommunfullmäktige 406 mnkr då hänsyn tas till att schablonen höjs för alla huvudmän.

Tabell 9a: *Kostnad för grundskolan för en eventuell schablonhöjning 2025*

	Grundskola, fritidshem och anpassad grundskola
Kostnadsökning kommunal verksamhet för att nå 71% av schablonen i skolpeng, mnkr	313
Tillräcklig schablonhöjning	3,0%
Skolpeng kommunal skola, % av ny schablon	71,0%
varav kostnadsökning kommunal verksamhet för löneökningar, ökade lokalkostnader och löneökningar central förvaltning,	273
motsvarar procentuell schablonhöjning	2,6%
Kostnadsökning KF till följd av höjda schabloner (inklusive effekt på ersättning till andra huvudmän)	406

För gymnasieskolan är beräkningen av tillräcklig schablonhöjning mer komplex eftersom resultatet beror på den totala effekten av volymförändringar, hur schablonerna inom kommunförbundet Storsthlm's samverkansområde utvecklas och på hur respektive huvudmans program-mix ser ut. Beräkningen att en höjning av schablonen på 1,8 procent behövs baseras på behoven för egen regi. Om höjningen på länsprislistan blir lika stor blir merkostnaden 2025 cirka 66 mnkr.

Tabell 9b: *Kostnad för gymnasieskolan för en eventuell schablonhöjning 2025*

	Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola
Kostnadsökning kommunal verksamhet, mnkr	40
Tillräcklig schablonhöjning för att kompensera kommunal verksamhet för löneökningar, ökade lokalkostnader och löneökningar central förvaltning, %	1,8%
Skolpeng kommunal skola efter kompensation av löneökningar och lokalkostnadsökningar, % av ny schablon	69,4%
Kostnadsökning KF till följd av höjda schabloner (inklusive effekt på ersättning till andra huvudmän)	66

Prestationer samtliga huvudmän, antal elever samt kostnader

I tabell 10 visas förväntade förändringar av antal elever som bor i Stockholm 2025–2027. För 2025 visas förändringen jämfört med antagandena i kommunfullmäktiges (KF) budget 2024.

Tabell 10: Årliga förändringar jämfört med KF 2024 av antal elever samtliga huvudmän

Verksamhet	Plan 2025	2026	2027	Summa tre år
Fritidshem	-1 769	-401	-337	-2 507
Grundskola	-2 417	-1 055	-856	-4 328
Anpassad grundskola	67	-14	-12	41
Gymnasieskola	-156	634	293	771
Anpassad gymnasieskola	34	10	5	49

Stadens senaste befolkningsprognos visar betydligt lägre elevantal än den förra. Detta medför bland annat en stor minskning av elevantalet 2025 jämfört med antagandet för 2024 i KF Budget.

Elevantalsutvecklingen per typ av huvudman beskrivs i bilaga 2.

Budgeteffekten av de årliga förändringarna av antal elever på kommunfullmäktiges schablonersättning, baserat på 2024 års schabloner, redovisas i tabell 11.

Tabell 11: *Budgeteffekt jämfört med KF 2024 av förändringar av antal elever samtliga huvudmän, mnkr*

Budgeteffekt för beräknade förändringar av prestationer med nuvarande schablonnivåer, mnkr	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Summa tre år
Fritidshem	-102	-23	-19	-145
Grundskola	-254	-111	-90	-454
Anpassad grundskola	36	-7	-6	22
Gymnasieskola	-18	73	34	89
Anpassad gymnasieskola	13	4	2	19
Summa prestationsförändringar	-325	-65	-80	-469

Kostnadsökning kommunal verksamhet

Kostnadsökning i den kommunala verksamheten 2025 är beräknad som summan av löneökningar och ökade lokalkostnader utöver det som täcks av schablonen. Kostnadsökningen beräknas till 313 mnkr.

Prestationer kommunal verksamhet – antal elever samt kostnader

De ekonomiska förutsättningarna för den kommunala skolverksamheten påverkas, utöver av schablonerna, främst av kostnaderna för löner och lokaler.

Kostnadsminskning till följd av färre elever (prestationer) för kommunal verksamhet är 241 mnkr för grundskolan (minskning med 218 elever) och oförändrat för gymnasieskolan (minskning med fem elever).

Budgeteffekten av de årliga prestationsförändringarna för den kommunala verksamheten, vid nuvarande schablonnivåer, redovisas i tabell 12.

Tabell 12: *Budgeteffekt av förändringar av antal elever kommunal skola, mnkr*

Kostnaden för beräknade förändringar av prestationer med nuvarande schablonnivåer, mnkr	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2026	Summa tre år
Grundskolan, anpassad grundskola och fritidshem	-241	-107	-87	-435
Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola	0	31	14	46
Summa ökning egen regi	-241	-76	-73	-389

Kommunal verksamhet – löneutveckling

I tabell 13 visas löneökningarna på utbildningsförvaltningen de senaste åren och antagande för beräkningar 2025–2027.

Tabell 13: Löneutveckling, procent

Genomsnitt, hela förvaltningen	2022	2023	Antagan de 2024	Antagan de 2025	Antagan de 2026–27	Medel 2 år 2022–2023	Medel 5 år 2019–2023
Procent	2,2	4,1	3,3	2,8	2,5	3,2	2,6

Beräkningarna baseras på:

- antagande om löneökning på 3,3 procent 2024. Åren därefter antas något lägre löneökningar. Lönekostnaderna 2025–2027 ökar enligt tabell 14.
- lönesumman för samtliga tillsvidareanställda medarbetare i förvaltningen i januari 2024. Antagande har gjorts om oförändrat antal tillsvidareanställda även om antalet elever minskar. Tidigare år har förvaltningen följt samma princip även då antal elever ökat.

Tabell 14: Lönekostnadsökning vid oförändrat antal tillsvidareanställda, mnkr

	2025	2026	2027	Summa tre år
Ökning jämfört med föregående år	234	213	217	664

I årets analys är personalkostnadspålägget (PO) oförändrad jämfört med 2024.

Kommunal verksamhet - lokalkostnader som inte finansieras av prestationsförändringar

Den totala ökningen av lokalkostnaden för skolorna i egen regi beräknas vara 141 mnkr högre 2027 jämfört med 2024. Grundskola står för 84 mnkr och gymnasieskolan 57 mnkr.

Grundskola och anpassad grundskola

I tabell 15 redovisas lokalkostnadernas utveckling under planperioden, tillsammans med förväntat antal elever samt kostnaden i kronor per elev.

Årshyran för 2024–2027 baseras på nuvarande internränta 3,1 procent (KF:s internränta 2,8 procent samt tillägget för samverkansavtalet med SISAB 0,3 procent.

Tabell 15: Lokalkostnad grundskola och anpassad grundskola

	2024	2025	2026	2027
Årshyra exklusive hyreshöjning, mnkr1	2 265	2 276	2 298	2 265
Hyreshöjning, mnkr2	0	43	62	84
Övriga lokalkostnader, mnkr3	144	144	144	144
Summa lokalkostnader, mnkr	2 410	2 464	2 505	2 493
Lokalkostnadsförändring mot föregående år, mnkr		54	41	-12
Lokalkostnadsförändring som täcks av schablonintäkter, mnkr		-26	-31	-26

	2024	2025	2026	2027
Ofinansierad lokalkostnadsökning (+) eller budgetutrymme (-), mnkr		80	72	14
Total elevantalsprognos kommunal skola, antal	78 493	77 601	76 823	76 118
Lokalkostnad per elev, kronor	30 699	31 747	32 608	32 758
Lokalkostnadens andel av schablonen	23,8%	24,6%	25,3%	25,4%

1. *Årshyra exklusive hyreshöjning är lika med den årshyra som redovisas i bilaga 4 Lokalförsörjningsplan.*
2. *Avtalen med SISAB innebär en årlig uppräknings av befintliga hyror genom indexering, och effekten av det redovisas separat på raden Hyreshöjning, mnkr. Indexering har beräknats med 85 % av KPI enligt SKR:s prognos.*
3. *Ett flertal poster, främst direktkostnader relaterade till projekt som detaljplaner, utredningar med mera, datakommunikation och kapitalkostnader.*

Förvaltningens lokalkostnader inklusive indexering beräknas öka med 2 059 kronor per elev mellan 2024 och 2027. Kapacitetsminskning planeras med cirka 1 800 platser till och med 2027. Samtidigt väntas elevantalen sjunka med cirka 2 100 för samma period. Ökningen av lokalkostnaderna per elev inklusive indexering beräknas fortsätta öka i samma takt till 2032. Detta ställer stora krav att både på kort och lång sikt minska lokalkostnaderna och anpassa dem till det förväntade elevtappet. Det är också en förutsättning för att kunna bibehålla att skolpengens andel av schablonen är 71 procent.

Lokalkostnaderna som andel av schablonen ökar med 1,6 procentenheter under perioden.

Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

I tabell 16 redovisas lokalkostnadernas utveckling under planperioden, tillsammans med förväntat antal elever i egen regi samt kostnaden i kronor per elev.

Tabell 16: *Lokalkostnad gymnasieskola och anpassad gymnasieskola*

	2024	2025	2026	2027
Årshyra exklusive hyreshöjning, mnkr ¹	461	465	490	497
Hyreshöjning, mnkr ²	0	10	16	21
Övriga lokalkostnader, mnkr ³	26	26	26	26
Summa lokalkostnader, mnkr	487	502	531	544
Lokalkostnadsförändring, mnkr		15	30	13
Lokalkostnadsförändring som täcks av schablonintäkter, mnkr		15	13	6
Ofinansierad lokalkostnadsförändring (+) eller budgetutrymme (-), mnkr		0	17	7
Total elevantalsprognos kommunal	18 991	19 423	19 772	19 948

	2024	2025	2026	2027
gymnasieskola, antal				
Lokalkostnad per elev, kronor	25 635	25 820	26 864	27 286
Lokalkostnadens andel av schablonen	22,3%	22,5%	23,4%	23,7%

1. *Årshyra exklusive hyreshöjning är lika med den årshyra som redovisas i bilaga 4 Lokalförsörjningsplan.*
2. *Avtalen med SISAB innebär en årlig uppräkningsplan av befintliga hyror genom indexering, och effekten av det redovisas separat på raden Hyreshöjning, mnkr.*
3. *Ett flertal poster, främst direktkostnader relaterade till projekt som detaljplaner, utredningar med mera, datakommunikation och kapitalkostnader.*

Förvaltningens lokalkostnader inklusive indexering beräknas öka med 1 651 kronor per elev mellan 2024 och 2027. Förvaltningen planerar för att kapacitetsökning på 1 120 platser 2026. Samtidigt väntas ökningen av antalet elever bli 957 st. Det leder till en högre lokalkostnad per elev. Kostnadsökning per elev beräknas fortsätta fram till 2032. För att begränsa den är det avgörande att elevutvecklingen i gymnasieskolor i egen regi är positiv så att antalet elever ökar lika mycket som kapacitetsökningen

Lokalkostnaderna som andel av schablonen ökar med 1,4 procentenheter under perioden.

Känslighetsanalys

- Internränta. Förändring av stadens internränta med en procentenhet påverkar lokalkostnaderna med 70 mnkr. Sveriges kommuner och regioner (SKR) bedömer i Cirkulär 2023:56 i december 2023 att styrräntan kommer att sjunka från 3,25 procent i slutet 2024 till 2,0 procent i slutet av 2025.
- Inflation. Inflation med en procentenhet ökar kostnaderna med 15 mnkr då index för lokalkostnaderna ökar. SKR bedömer Cirkulär 2023:56 i att KPI-inflationen kommer att sjunka från 3,25 procent i slutet av 2024 till 2,0 procent i slutet av 2025.
- Lönekostnader. Ökade löner med en procentenhet ökar kostnaderna med 80 mnkr då löneökningarna beräknas från och med april.
- Förändring av personalkostnadspålägget (PO). Förändring av PO med en procentenhet påverkar kostnaderna med 75 mnkr. SKR redovisade i november 2023 att kommunernas samlade beräknade pensionskostnader kommer att minska från 68 mdkr 2024 till 47 mdkr 2025. I Cirkulär 2023:56 bedömer SKR i december 2023 att kostnaderna för avtalspensioner (procent av lönesumman) minskar från 15,6 procent 2024 till 10,4 procent 2025.
- Förändring av antalet tillsvidareanställda. Förändring med en procent påverkar kostnaderna med 115 mnkr 2025.
- Förändring av antalet elever. 1 000 färre elever i grundskolan jämfört med

befolkningsprognosen ger minskade schablonggrundande intäkter med 128 mnkr.

Statsbidrag

Förvaltningens intäkter 2023 från statsbidrag var 1,4 mdkr.

Statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling (före detta statsbidrag för likvärdig skola)

I statens budget för 2024 har bidraget för stärkt kunskapsutveckling utökats från 6,7 mdkr till 7,5 mdkr för år 2024. Det beräknas vara oförändrat 2025 och därefter öka till 7,6 mdkr 2026. Stockholms stad får 401 mnkr för 2024 till verksamheten i egen regi, vilket är en ökning med 50 mnkr eller drygt 14 procent.

3.2 Investeringar

Investeringsmedel används dels till nyetableringsbidrag för nybyggda skolor och befintliga skolor där kapacitetshöjande åtgärder har gjorts, dels till satsningar på digitala verktyg, utbyte av möblemang, köksutrustning, miljö och tillgänglighet.

Utbildningsnämndens investeringsbudget för 2024 är 100 mnkr. Även i KF:s plan för 2025–2026 är ramen 100 mnkr. Bokslutet 2023 visade på ett utfall på 81 mnkr.

Utbildningsnämnden bedömer att investeringsbehovet uppgår till cirka 100 mnkr 2025–2027. Investeringsbehovet är dock i hög utsträckning styrt av när olika lokalutvecklingsprojekt blir färdigställda, vilket gör det svårt att med precision förutse när i tiden en viss investeringsutgift realiserar.

Kapitaltjänstkostnaderna är beräknade på befintliga, inte avskrivna anläggningstillgångar. Den årliga internräntan uppgår till 2,2 procent i denna kalkyl. Kapitaltjänstkostnaderna har beräknats till 115 mnkr årligen 2024–2027, se bilaga 1. Kapitaltjänstkostnaderna finansieras inom den kommunala verksamhetens schablonfördelning.

3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt)

Under 2022 inleddes upphandlingen av flera delsystem inom IT-stödet skolplattformen. Det handlar om system för hantering av frånvaro och närvaro, schemaläggning, elevdokumentation samt planering och bedömning. Verktygen används också av arbetsmarknadsförvaltningen och av stadsdelsförvaltningarna.

I tabell 18 nedan redovisas budgeterade externa kostnader för upphandlingen, uppdelat på utbildningsförvaltningen och övriga. Upphandlingarna genomfördes 2022 och 2023. Under 2024 och 2025 genomförs införandet.

Tabell 18: *Projektbudget för upphandling och införande, mnkr*

Miljoner kronor	2023	2024	2025	2026	2023–2026
Budgeterat UtbF	18,4	36,9	35,9	-	91,2
Budgeterat AmF och SdF	2,4	4,9	4,8	-	12,1
Budgeterat totalt	20,8	41,8	40,7	-	103,3
Utfall	9,2				

Risikfaktorer

För 2026 finns inget belopp budgeterat. Förseningar i projekten kan dock göra att kostnader även uppstår 2026.

4 Lokalförsörjningsplan

Lokalförsörjningsplanen presenteras i bilaga 4.

5 Övriga redovisningar

Medborgarinflytande

Elevinflytande

Förvaltningen ska förbättra systematiken i att göra grundskoleelever delaktiga i att utvärdera sitt eget lärande. Elevernas utvärderingar ska användas som ett analysunderlag för att utveckla undervisningen.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2024-04-16